

F. t. l. vedr. skifte af dødsboer

der i dødsboskifter må være tale om et forhold af en vis grovhed, for at morarente bør udløses navnlig således, at forpligtelsen skal være klar, og påkrav i almindelighed skal have været fremsat.

*Til kapitel 23**Skifterettens kompetence*

I lovforslagets § 2, stk. 1 og 2, er fastsat regler for skifterettens internationale kompetence.

Reglerne om skifterettens saglige kompetence følger dels af forslaget § 1, dels af forslaget § 89.

Skifterettens stedlige kompetence fremgår udover af lovforslaget § 2 af forslaget § 90.

Til § 89

Bestemmelsen svarer i det væsentligste til gældende ret, jf. retsplejelovens § 660 og konkurslovens § 242, men indeholder en række præciseringer og forslag til nydannelser, herunder særligt stk. 1, nr. 4 (kompetence i livsforsikringsager) og stk. 3 (overførsel af retsplejelovens regler om henvisning til landsret). Endvidere foreslås skifterettens almindelige kompetence gjort eksklusiv. Dette indebærer, at den hidtidige adgang til alternativt søgsmål i første instans ved civilretten bortfalder. Da skiftedommeren skal vige sit sæde for en sættemand, hvis en sag indebærer en vurdering af skiftedommerens handlemåde og efter omstændighederne også af personalets handlemåde, findes det ubetænkeligt at lade erstatningskrav mod en bobestyrer eller mod skifteretten påkende af skifteretten. Den tidligere praksis, hvorefter sag om massekrav og krav, der støttes på ejendomsret m.v., kunne anlægges ved civilretten, findes heller ikke at burde opretholdes, idet disse krav efter forslaget dels i et vist omfang kan prækluderes, dels skal indgå under fordringsprøvelsen og i øvrigt kan have betydelig sammenhæng med andre krav, der bedst kan behandles af den skifteret, som har kendskab til boets forhold.

Bestemmelsens *stk. 1*, 1. led, svarer til, hvad der må antages at være gældende ret, og til dels til bestemmelsen i konkurslovens § 242, stk. 1, 1. led.

Stk. 1, nr. 1-3 og 5 svarer til gældende ret og til konkurslovens § 242, idet det dog ved *nr. 2* er præciseret, at også krav rettet mod en bobestyrer og mod skifteretten henhører under skifterettens kompetence. Reglerne omfatter også søgsmål mellem privatskiftende arvinger og søgsmål mod et privatskiftet bo, jf. forslaget § 26, stk. 2, og mod dettes arvinger, jf. forslaget til bestemmelsens *stk. 2*. Kompetencen til at påkende fordringer og krav, der foreligger mellem lodtagere i boet, er begrænset ved bestemmel-

sen 1. led, hvorefter tvisten skal have forbindelse med boets behandling, som tilfældet f.eks. vil være for en legatars krav efter forslaget § 28 mod privatskiftende arvinger. Bestemmelsens *nr. 3* omfatter især krav efter forslaget § 104.

Ved *nr. 4* foreslås skifteretten som noget nyt gjort kompetent til at behandle spørgsmål om, hvem der er berettiget til at modtage en kapital, der kommer til udbetaling i anledning af et dødsfald. I forhold til betænkningens lovudkast er skifterettens kompetence imidlertid ved lovforslaget begrænset til påkendelse af tvister mellem boet på den ene side og personer eller andre, der anser sig for at være berettigede til at modtage kapitalen på den anden side, eller tvister mellem de sidstnævnte indbyrdes om retten til at modtage kapitalen. Skifteretten gives derimod ikke kompetence i sager, hvor tvisten drejer sig om, hvorvidt forsikringsselskabet har pligt til at opfylde forsikringsaftalen.

Skiftelovsudvalget fandt det ønskeligt at give skifteretten kompetence til at påkende alle tvister om retten til en livsforsikringssum m.v., herunder også sager mod selskabet. I forbindelse med høringen over betænkningen udtalte Assurandør-Societetet imidlertid, at spørgsmål om, i hvilket omfang forsikringsselskaberne skal opfylde en forsikringsaftale, efter societetets opfattelse fortsat bør henhøre under de almindelige domstole. Foranlediget heraf og af de efterfølgende drøftelser med Societetet har Justitsministeriet begrænset skifterettens kompetence i forhold til Skiftelovsudvalgets forslag.

Angår tvisten såvel spørgsmål mellem arvingerne og eventuelt boet om retten til kapitalen, som forsikringsselskabets pligt til at opfylde forsikringsaftalen, må kompetencespørgsmålet afgøres efter retsplejelovens almindelige kumulationsregler.

Efter retspraksis kan skifteretten afgøre, hvem der er begunstiget i henhold til en forsikring, der ikke indgår i boet, såfremt parterne aftaler skifterettens kompetence, jf. UFR 1974.836Ø og UFR 1976.716. I øvrigt må tvister om en sådan forsikring efter gældende ret anlægges ved civilretten.

Med udtrykket »tilsvarende ordning« sigtes bl.a. til kapitaler i pengeinstitutter m.v., som kommer til udbetaling i anledning af et dødsfald.

Bestemmelsens *nr. 5* svarer til konkurslovens § 242, stk. 1, sidste led og *stk. 2*.

Ved bestemmelsens *stk. 2* åbnes der adgang til i sager mod et privatskiftet bo, i hvilke skifterettens kompetence til at påkende krav mod boet fremgår af forslaget § 26, stk. 2, og § 89, stk. 1, nr. 2, tillige at indstævne det privatskiftede bos arvinger. Efter forslaget §§ 26 og 27 er der adgang til individualfølgning mod boets aktiver, indtil boet deles, og der-